

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Számmér Imre könyvnyomdája.

Kath. önkormányzat.

(1000-r) Nem régiben olvastam valahol Zichy Nándor grófnak egy cikkét a kath. autonómiáról, a melyben azt a nézetét fejezi ki, hogy miután az autonómiai bizottságok munkálata nyilvánossá vált, itt az ideje, hogy már az ősi kongresszus ülésai előtt egészséges eszmecsere fejlődjék ki felettük a kath. sajtóban.

Azóta elmúlt néhány hét és a kath. sajtó hallgat. Megtette riporteri kötelességét, híven referálta a bizottsági gyűlésekről. Ebből megtudtunk annyit, hogy a huszonhetes bizottság a kilenczes bizottság munkálatainak azon paragrafusait, a hol „kath. autonómiát“ említ mindenütt „kath. önkormányzatra“ javította. Többet semmit Ez ugyan nagyon szép a kath. sajtótól, de legkevésbé sem kielégítő, mert ugyancsak Zichy Nándor gróf cikkéből az is kivehető volt, hogy a bizottsági elaboratumnak stílárís módosításra szoruló hibákon kívül egyéb és valamivel lényegesebb fogatkozásai is vannak. Ezek azonban csak akkor tűnhetnének elő kellő világításban, ha az ügy iránt érdeklődő nagyközönség azt teljes egészében maga előtt láthatná. Ehhez a szerencséhez azonban a katolikus közönség mindeddig nem juthatott a kath. sajtó jóvoltából.

Ámíg tehát ez meg fog történni, mivel nekünk mint eminenter katolikus lapnak nagyobb érdekünk, hogy ezt a

kérdést tartsuk felszínen, mintsem katolikus ügyeinket a teljes részvétlenség hiányában az opportunisták nagy és kis stréberek zsákmányul dobjuk, — egyelőre meg kell elégednünk vezető factoraink azon információival, hogy az autonómiai bizottságokban az volt a legfontosabb kérdés, vajjon „autonomia“ vagy „önkormányzat“ legyen-e a neve annak, amit a magyarországi katholicizmus jogainak ép-ségben tartására és védelmére létrehozni akarnak? Vitára ez is elég anyagot szolgáltat, azonban ne gondolja senki hogy most mi valami szórásalhasogatással akarunk foglalkozni. Legkevésbé sem. Sőt inkább egy oly igazságot mondunk ki, a melyet minden katolikus jogász, de korrekt katolikus gondolkozású ember is, a ki csak egy kissé jártas is az egyházi ügyekben az első pillanatra helyesnek fog tartani.

Ebben a mozgalomban kezdettől fogva az volt a legnagyobb hiba, hogy a mire a katholicizmus a felelős parlamenti kormányzat tulkapásaival szemben jogot tarthat és a mitől sérelmeinek orvoslását várja, azt a protestáns egyházak mintájára elnevezték autonómiának, vagy jobban mondva önkormányzatnak. Innen van aztán az a sok togalomzavar, mely az önkormányzat tulajdonképeni mivoltára nézve laikus és egyházat egyaránt tévedésbe ejt. Pedig egyház- és államjogi szempontból is tiszta dolog, hogy a kath. egyházban protestáns

mintára valami autonóm-féle szervezetet létrehozni, merő abszurdum.

Nem kell azt gondolni, hogy a kath. egyház, ezáltal a mozgalom, vagy megalakotandó szervezet által akar, akár a király mint legfőbb patronus, akár az állam, mint telügyeletré jogosított erkölcsi tényező, akár a hívek mint az egyház előnyeiben passive részesedő testülettel szemben, bizonyos előjogokhoz, vagy vívmányokhoz jutni. Oh, korántsem! A katolikus anyaszentegyház a hierarchia isteni intézményénél fogva a világi hatalmakkal szemben Péter primatusánál fogva époly szuverén fő alatt áll, mint akármelyik államtestület, az állammal szemben nem subordinált, hanem coordinált egyenjogú szervezet, híveivel szemben pedig époly szuverén hatalmat és kormányzati jogokat gyakorol, mint a fejedelem vagy állam alattvalóival szemben. Vagyis a katolikus egyház már önmagában, isteni szervezeténél fogva, autonóm testület, mely sem belső, sem külső kormányzatára nézve, sem a fejedelmek, sem az állam, sem a hívek tetszésétől, vagy nem tetszésétől nem függhet, hanem a hierarchikus-rendben megállapított fokozatok szerint maga-magát saját közegei által kormányozza.

Már most ha ezen, az egyház és annak isteni alapítója Jézus Krisztus által megállapított renddel szemben, a hazánkban 1848, vagy méginkább 1870 óta megindított és ugynevezett autonómikus törek-

— Testvér ön elmehet, majd csak jobban lesznek.

Nehéz szívvel hagytam el őt, de még nehezebbel tértem vissza, mert alig egy óra, hogy a házat elhagytam, amint P. Dialer velem közölte, P. Menyhárton erős láz és delirium tört ki, amely három óra hosszáig tartott és erős szívbajjal volt egybekötve, úgy, hogy alig birt csak pár percig is nyugodtan fekiüdni. Ilyen kinok közt maradt egész délután két óráig, amidőn lelkét visszaadta Teremtőjének, hogy megpihenjen fáradalmi és munkálkodása után, mert az Úr szöllőjében fáradhatatlanul dolgozott. Alattvalóinak szeretett atyja, az erényes élet mintaképe, a fekete keresztényeknek igazi atyja, szelid és buzgó apostol volt. Szent hivatalának betöltésében az alázatosságot egyesíté a szigorral, a rabzolgák és elhagyottak védelmezője volt, miért is a feketék igen szerették és a fehérek nagyra becsülték s tisztelték; csak azok féltek tőle, kik rabzolgáikkal kegyetlen szigorúsággal bántak s ezek részéről csak keserűséget tapasztalt. Halála alkalmával a szomorúság oly nagy volt, hogy a sirás és zokogásnak nem volt határa; sok feketének piros lett a szeme a sírástól. Minthogy 7 órányi távolságban voltam

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Egy magyar hithirdető haláláról.

Az „Echo aus Afrika“ czimű katolikus havi folyóirat egy rendkívül érdekes levelet közölt f. é. 6-ik füzetében. A levelet Böhrer Péter Jézustársasági laikus fráter írta ez év elején az említett lap alapítójához, Ledochowska grófnőhöz, ki Salzburgban lakik s a boromai misszió-állomás nagylelkű segélyezője. A levél írója közvetlen benyomásai után igen érdekesen beszéli el P. Menyhárt László a világhírű magyar hithirdető halálának körülményeit, mely olvasóinkat, annál inkább érdekelné fogja, mert a boldogult az 1889. évben tartott misszió alkalmával városunkban is megfordult és bizonyára még sokan emlékeznek rája. A levél magyar fordításban így hangzik:

Méltóságos grófnő!

„Bizonyára érdekelné fogja Méltóságodat,

egyét-mást főt. P. Menyhárt utolsó betegségéről hallani, ki sajnos, korán elhunyt. Mint-hogy ama időben én éppen Zumbóban tartózkodtam, tehetségemben áll Méltóságoddal a következőket közölni:

1897 november 10-én mondotta főt. P. Menyhárt legutolsó szent miséjét, amely után gyenge lázt érezett, amely azonban 40 fokig emelkedett. A következő napon ismét rosszul érezte magát, de nem sokára a rheumatizmus, torok gyulladás és szívbaj jelentkeztek. Az utóbbi betegségben már régebbi idő óta szenvedett, de ez nem volt nagyjelentőségű.

Állapota november 13-ig, szent Szaniszló ünnepéig nem változott: ezen a napon érkeztem haza ismét. mert a Prázóban voltam. Egy kevés Lourdesi vizet vett magához, amely után hogyléte valamivel jobbra fordult (megjegyezzük e helyütt, hogy P. Menyhárt nagyon buzgó tisztelője volt a boldogságos szent Szűznek). 14-én enni kívánt, mert mindezen ideig alig evett valamit: de ugyanezen a napon, ujult erővel tört ki a láz (epeláz) és a forróság 42 fokra emelkedett. 16-án a láz csökkent és minthogy aznap ismét a Prázóba kellett men-nem, így szólott hozzám P. Menyhárt:

Rendkívüli olesó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általános elismert jó hírnemű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyeget, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle czikket. „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** teljes-köz sarkán levő üzletében.

186. —23.

Mai lapunk 4 oldal.

véseket tekintjük, azt tapasztaljuk, hogy a kérdés mindig a körül forgott, vajjon a modern és különösen a parlamentáris állam formákban felszínre jutott hatalmi tényezők, mily mértékben részüljenek, vagy vállaljanak közösséget tulajdonképpen a hierarchiát megillető kizárólagos egyház-kormányzati ténykedésekben? Ezen mozgalom tehát bizonyos tekintetekben hasonló az államformákban idő jártával beálló változásokhoz és jelenlegi alakjában is a parlamentáris állam forma szervezőtézhez hasonló kitejlődésre óhajtana jutni, mely az államkormányzatban az abszolút monarchikus szervezetet felváltotta. Már pedig egy nagy különbség és áthidalhatatlan akadály állja ennek útját. Mert míg az állam, mint emberi intézmény saját tagjainak többségi határáta szerint változhatnak, a tisztán monarchikus és tisztán képviselői, vagy ezek vegyülékéből előállható kormány rendszerek szerint, addig az egyház, mint tökéletes társaság kénytelen isteni alapítójától megállapított rendjéhez ragaszkodni és azt saját elhatározásából semmiféle emberi tekintély, vagy gyarló emberi észjárás szerint meg nem változtathatja. Ha tehát itt autonómiáról beszélünk, akkor legfőleg csak arról lehet szó, hogy a hierarchia hatásköre alá — és nem is mellé — valamiféle olyan organumot rendelünk, mel esetleg a hierarchia és a fejedelem, a hierarchia és az állam, vagy a hierarchia és a hívő nép közötti kapcsolatot, röviden mondva az állam és egyház közötti függő viszonyok elintézését előkészíti, közvetíti és ennyiben a világ-egyházat az egyes államok vagy népek speciális kormányzati viszonyaival szerves összeköttetésbe hozza.

Látni való tehát, hogy az a szándékolt autonómikus szervezet korántsem azt jelenti a mit a protestáns egyházak autonómiája, ahol a nép az állam által megengedett korlátok között köz etlenül befoly a gyülekezetek, de az az egyetemes nemzeti egyházak kormányzatának minden ágára, ami a papi-rend hiányában elég

hazuról, nem tudtam az egész dologról semmit, egész este 8 óráig, a midőn egy néger hívő, levelet hozott számomra. Alig hogy a hírnököt megpillantottam, hideg borzongás vett rajtam erőt; a levelet feltörtem, szemeim átfutották a sorokat és Méltóságod elképzelheti, mit éreztem akkor, midőn szeretett előjáróm halálának hírért vettem. Sötét éjszaka volt, csillag nem ragyogott az égen, de a természet szomorúságát fölülmúlta lelkem szomorúsága. Még azon éjjel hazaindultam; feketéimnek vig éneke elnémult, így mentünk át a lakatlan őserdőn, utközben csak öt néger-kunyhóra akadunk. 17-én reggel értünk haza; mily keserű volt a hazaérkezés reám nézve!

Mindjárt a bejáratnál láttam, mint dolgoztak a koporsón. En a halotti ágyhoz léptem. Papi öltözkében feküdt ott. Letérdeltem, hogy kezeit megcsókoljam, és habár nem egykönnyen tudok sírni, könyeim mégis kicsordultak szememből.

Midőn ismét feltekinttem, a szoba előtt láttam csaknem valamennyi gyermeket és felnőttest, számra nézve körülbelül 80-at. Nemsokára ezután a szent mise áldozatot mutatták be a megholtért, de a tetemet nem vihették be a templomba, mert arca már nagyon meg volt dagadva és tömjént kellett égetnünk, hogy a szobába mehecsünk, a hulla-szag miatt.

Két órákor délután temettük el Páter Menyhartot; sok fekete volt jelen közel és távolból, mert mint villám terjedt el a halál híre

természetes, okszerű és könnyen érthető eljárás is. De nálunk katolikusoknál, a hol a papi rendben vagyis a hierarchiában meg van az egyháznak és hiveknek természetes és Krisztustól rendelt kormányzói hatalma, ily értelmű autonómiáról szó sem lehet, és a ki ilyesfélélt képzelt a készülődő szervezetben, vagy aki ilyen czélú és irányú szervezetet akar létrehozni és a katolikus egyházra oktrojálni, az vagy abszolúte nem is konyit az egyházjoghoz, vagy ha tanulta, tudja és mégis ezt teszi, az Krisztus akarata, a tételes egyházjog legelemibb követelménye, az egyház természetfölötti célja és a hivek örök üdvössége ellen vét. És mint ilyen a legveszedelmesebb ellensége saját egyházának, a melynek, mint tökéletes társaságnak rendjét felforgatni törekszik és a Syllabusban kárhoztatott ezen tétel szerint tévtanítónak és egyházi cenzurával sújtottnak tekintendő.

Ezek azok az indokok, a miért mi az autonómikus mozgalomban a legnagyobb hibának azt tartjuk, hogy azt a mit csinálni akarnak elneveztek autonómiának. Ha tehát a huszonnéves bizottság mindjárt a czimnél elkezdte a javítást, akkor nem kellett volna az „önkormányzat“ szóval eben gubát cserélnie, hanem mindjárt a cimben félremagyarázhatlan kifejezést adni a czélnak és tartalomnak. Mert az se nem autonómia, se nem önkormányzat, hanem annak csak egy kis függeléke; korrektúra, ami által restituálni akarjuk az önkormányzatot ütött sebeket, azonban az egyház-kormányzati szervezet vagyis a hierarchia minden sérelme nélkül.

A lejtőn lefelé.

(—) Ha az emberi szívben a vallási szikra kialszik, a szív a lejtőn mint lava gurul lefelé, eltéved, s az örvényt találja meg, melyet nem keressett, de a mely elnyeli őt.

Valóban, nem értjük, miként dobhatja el egyes ember magától drága és egyetlen életét? Nem értjük azt, miképpen feledkezhetnek meg

s mindnyájan eljötték, hogy még utoljára leróják végtiszteletet. A temetés igen szép volt. P. Dialer beszédet tartott, de úgy látszik mint ha különben erős hangja ma meg akarta volna tagadni a szolgálatot. A temetésnek még vége sem volt s máris sűrű zápor hullott alá, mint ha nem lett volna elég a sírok könyárja. De mégis hagyjuk abba a panaszt és szomorodást, ennél nem szabad a hithirdetőnek sokat időzni, mert bátorságra van szüksége, hogy jókedvvel dolgozzék a tövis és bogács közepette, melylyel életpályája be van hintve.

A múlt év május havában újra kiástuk P. Menyhart tetemeit, mert az első sír kissé ferde volt. Mindnyájan azt hittük, hogy már csak csontokat fogunk találni, de mennyire elcsodálkztunk, amint a koporsó fedelét leemeltük, amelybe minthogy nem jól zárt, meglehetősen sok föld hullott és a testet csaknem egészen épen láttuk magunk előtt. Csak az alsó ajakon hiányzott egy kevés hus, a test színe barnás volt, a két uj, amelylyel a pap a szent ostyát tartja, természetes színt megtartotta, az egész ruházat jó állapotban volt. En a testet megtapogattam különféle helyeken, minden jó állapotban volt és az első pillantásra fölismertem őt. A test beesett volt, olyan mint életben, a feketék nem győztek eléggé csodálkozni, hogyan lehetséges ilyesmi, minthogy itt a testek egy hónap alatt elenyésznek; most pedig már hat hónapja, hogy a sírban feküdt, hozzá még az esős időszakban. Mi is nem ke-

gyesek polgári kötelezettségeikről és emberi köteleességeikről? Egyesek az életet csak vékony fonálnak tekintik, s azt hiszik, hogy földi boldogtalanságuknak könnyen véget vetnek, ha azt a fonalat elmetszik. Azt hiszik, hogy ezzel mindennek vége. Ime! ez a borzasztó vallástalanság az, mely annyi áldozatot követel naponként.

Csak a multkor fejeztük ki megütőközésünket a szolnoki 13 éves fiú öngyilkossága felett s most egyszerre őt szerencsétlenné öngyilkosságáról adhatunk hírt.

Nem itt történt az öt öngyilkosság, az megnyugtató ránk nézve, de végbement Budapestén egy napon, különböző, de mégis rokon természetű okokból, az öngyilkosságnak különböző eszközeivel. Nem az öngyilkosság maga ösztönzött, hogy foglalkozunk a vidéki sajtóban is vele, hanem leginkább az adta a tollat kezünkbe, hogy a fővárosi lapok meglegszenek azzal, hogy egyszerűen közlik: ez meg ez itt és itt az öngyilkosság ezen és ezen nemével véget akart vetni életének, de a mentők egy-kettőre ott termettek, a sebeket bekötötték vagy ellenszert adtak be, s beszállították a Szt. Rókus kórházba, hol azonnal ápoítás alá vették, de felgyógyulásához nincs semmi remény.

Ime! így hangzik a pesti tudósítás, melynek legtöbnyire a rövid hírek között adnak helyet. Egyes liberális lapok azonban néhanéha a hírek között is szentelnek nekik néhány sort, s e pár sorban az illetőt magasztalják, ki bátran nézett a halál szemébe, öngyilkosságát mint hőstettet dicsőítik. Ezzel másokat nem csak hogy el nem rettentenek az öngyilkosságtól, sőt inkább még buzdítják az olvasót hasonlóra, ha boldogtalanságot kellene tapasztalnia e nyomorult földi életben.

Az áldozatok foglalkozása: 2 fiatal napszamos asszony és 3 fiatal cseléd leány.

Mi üzte őket az öngyilkosságra? A kétségbeesés, a vallástalanság. S mi ez utóbbinak melegágya? A liberálisizmus, a mely nem elégzik meg azzal, hogy az intelligens elemek nagy részének lelkét már tévutal vezette, még tovább megy, betérközik a társadalom legalsóbb rétegeibe, nem ugyan közvetlenül, hanem közvetve a vallástalan munkaadók, a szivtelen gazdák által.

Azt a szegény munkást, napszámot igazvona állatnak tekintik, kinek huznia-vonna kell kora reggeltől késő estig, hogy azt a betevő kenyeret megkeresse. Csak a felhasználható erőt tekintik benne, s nem az embert. Erejét tulajdossázzák, kiszipolyozzák. Az a szegény napszamos az, kizéki világban keresi azt a mi erejét, kedvét visszaadja, s a midőn ezt keresi,

vésőbbé csodálkztunk, mert a föld egyáltalán nem mérszartalmu, hanem közönséges homokkal vegyes föld; továbbá mert a mint már azelőtt említettem, sietnünk kellett a temetéssel, mert a test úgy fel volt dagadva, hogy attól kellett tartani, hogy felreped, és tömjénezés nélkül közelébe sem juthatunk, oly erős volt a hulla-szag. *Es most hat hónap után a testet sértetlenül, minden szag nélkül találtuk; ott pihent, mintha szelíden aludnék.* Az erények, amelyeket életben gyakorolt, visszatükröződni látszottak arczán, hiszen szerény szolgálja volt Krisztusnak és méltó tagja társaságának; adja Isten, hogy ezen a téren mindnyájan hüen követhessük.

A misszióban meglehetősen jól megy minden, sok a mu ka Istennek legyen hála!

Mindenszentek ünnepeén szenteltetett fel a templom Barómban; sok keresztelésünk volt, gyermekek és felnőttek. 37 házasság kötött meg már a templomban. Zumbóban jelenleg öt hithirdető van, a templom építése lassan halad. Mindazonáltal zárnom kell leveletem és kérem Méltóságodat, ne vegye rossz néven, hogy levelem oly hosszúra nyult.

Magamat és az egész missziókat az On és az On által alapított, Afrika számára oly áldásos társulat imájába ajánlván, maradok mely tisztelettel és köszönettel

Quelimane, 1899. január 1.

Báner Péter,
jézustársasági laikus fráter és hithirdető

az érzéki-világban — nem is veszi észre — elsüllyed, s keze önmaga ellen ragadja meg a gyilkos eszközöt, pedig orvosszert keresett. Hja! a vallást a lelketlen munkaadó, a tüke kiölte a napzamas szívéből.

A cselédét a legtöbb helyen üzik-hajtják, nem csaldátagnak, rabzolagnak tekintik. Azzal nem törődnek, hogy annak a szegény cselédnek vallási kötelmei is vannak, s hogy csak vallásos leány lehet jó cselédleány, csak a munkára gondolnak, a melynek elvégzése után alig marad pár órája alváásra, az elvesztett erő visszaszerzésére. Mikor még testi nyugalomra is alig adnak naponként 6 órát, hogy adnának neki hetenként egy-két órát vallási kötelmeinek teljesítésére?

Az emberi magasabb érzés az agyoncsigázott cselédben mindjobban eltűnik, egészen az állati érzelmek vesznek erőt rajta, mert kiölték szívéből a vallást, mely amaz érzelmeket féken tartja. S ha eltévedt a szív, gondold egyet s az öngyilkosságra keres menedéket.

S hány ilyen szerencsétlen van! Felmennek, nagy városokba vonulnak a falusi vallásos életből egy jobb jövő reményében, a hol mégis egyik csalatkozás a másikat éri, s a kétségbeesés vet véget hányatott életüknek.

A vallástalanság oka minden öngyilkosságnak. Régióta mulasztott kötelesege a kormányának, hogy törvényvel rendezze a munkás-és cselédügyet, a mely a mellett, hogy megmentené e szerencsétleneket a kiszorítványoktól, visszaadná nekik szabadságukat, a mikor eleget tehetnének vallásos kötelmeiknek.

Társadalmi téren is lehet e bajt részben orvosolni. Maga a lelkész hasson oda szószéken és az életben egyaránt, hogy csak oly helyekre szegődjének be, hol időt adnak nekik vallásuk gyakorlására. Ha nem, hagyják ott! Megmarad legalább szíveikben a vallás, s a kétségbeesés nem fog erőt venni rajtuk.

UJDONSÁGOK.

— **Ötvenéves áldozári jubileum.** Lajos József nagygyantosi esperes plebános, cz. kanonok a napokban ünnepelte meg csöndben pappá szenteltetésének félszázados jubileumát. Hívei ez alkalomból hálaújok és szeretetük jeléül remek művészi kivitelű áldozó kehelyvel lepték meg az ősz lelképásztort.

— **Tűzoltó tanfolyam.** Mint egyik mult számunkban említettük, a budapesti ö. tűzoltó testület a belügyminiszter jóváhagyásával július 16-án tűzoltó tanfolyamot rendez a tűzoltás rendszeresebb elsajátítása végett. Az ország minden részéből mennek fel tűzoltók a tanfolyamra, s reméljük, hogy ez alkalommal városunk tűzoltósága sem fogja kikerülni a tanfolyamot. Mert mi tagadás benne, Seidel Lajos hiánya nagyon is meglátszik tüzesetek alkalmazásával. Lehetne talán e hiányon segíteni az által, hogy városunk egy két tűzoltót Simon Sándor alparancsnokkal felküldje a tanfolyamra a melynek elvégzése a felküldött tűzoltóknak nem válnék kárára, s azt hisszük, hogy tanulmányuk a városnak is csak hasznára lenne.

— **Az új kaszárnya.** Lapunk mult számában e czim alatt közölt közgyűlési tudósításnak a kaszárnyaépítési tervre vonatkozó része téves, a mennyiben ezuttal nem az építésnek vállalatba adásáról, hanem csupán a részlettervek és a költségvetés kidolgozásáról volt szó és Say Ferencz építész egyelőre még csak ezzel bízott meg.

— **Diákok táncmulatsága.** A székesfejérvári m. kir. állami főreáliskola ifjúsága 1899. évi június hó 27-én, (kedden) az intézet helyiségében a honvédeknek közreműködésével, a kirándulási alap javára, személyenként 1 korona belépti-díj mellett, zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Ovoda vizsgálata.** A velencei apóczazárda idei vizsgálata f. hó 18-án d. u. tartott meg a zárda árnyas udvarán fényes uri közönség és nagyüzemű szülők jelenlétében. A sok apróság értelmes, hangsúlyzott szavataival és kedves párbeszédeivel nem csak mulattatta, hanem a hitván és számtan elemeiből hozzájok intézett kérdésekre adott helyes feleleteivel. méltó csodálkozásra is ragadta a jelenlévőket. A szebbnél szebb előadások között kivált a piczi Szombathy Gusztó fellépése kinek bátor és okos előadása nagy tetszésben részesült. Általában pedig e vizsga is fényes tanúságot tett a fáradhatatlan nővérek szakavatott vezetéséről.

— **Uhlánusok ünnepe.** E hó 24-én a solferinói és custozzai ütközetek évforduló napjára, mely ütközetekben a 12-ik uhlánus ezred is részt vett, a Székesfejérvárott állomásozó ezred parancsnoksága, mint minden évben, ugy ez idén is katonai ünnepélyt rendez. Az ünnepély a „József főherczeg“ lakत्या udvarán délelőtt 9 1/2 órakor táborig misével kezdődik, délután pedig ugyanott mulatság lesz, mely alkalommal az V. honvédkerület zenekara fog játszani. Az ünnepélyen az ezredparancsnokság szívesen látja a közönséget. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva, mert az ezredünnepe teljesen benső jellegű.

— **Egy Tisza ügye.** A nevezetes generális testvérbátyja, mint értesülünk, feleltes kinos ügybe keveredett. Ugyanis az isaszegi honvédszobor létesítésére alakult bizottság védnökét, Tisza Lászlót a budapesti büntető törvényszék előtt sikkasztás miatt följelentette. A vizsgálatot Drill Béla központi vizsgálóbíró vezeti.

— **A baromvásár eredménye.** A vasárnap és hétfőn tartott országos vásárra felhajtott 26 bika, 1045 tehén, 424 üsző, 1228 ökör, 357 tinó, 117 borjú, 2015 ló és csikó, 250 juh, 107 sertés és 20 bivaly. Eladott 12 bika, 771 tehén, 164 üsző, 654 ökör, 287 tinó, 70 borjú, 1926 ló és csikó, 120 juh, 30 sertés és 5 bivaly.

— **Orvlátadás.** Giesz József bicskei lakos a minap este nyugodtan ballagott a közelfekvő Richard pusztáról hazafelé, midőn két ember hátulról megtámadta. Ideje sem maradt a védekezésre, mert támadói nyomban leterpték és a kezük ügyében levő gerundiumokkal alaposan helybenhagyták. A több sebből vérző ember később maga tett jelentést esetéről a bicskei csendőr-őrsnél, mely a nyomozást azonnal megindította és a tetteseket csakhamar kézre is kerítette Radovics Ferencz és Vida István Richard pusztai lakosok személyében, kiket a vasli járásbírósnál följelentettek.

— **Vásári enizódok.** A most lezajlott szentiváni vásár elég hiábavaló dolgot adott a rendőröknek. Kisebb-nagyobb lopások és zsebmetszések sürün fordultak elő, de a tetteseknek két cigányasszony kivételével szerencsésen sikerült ezidige inkognitójukat, illetve „tettesi ismeretlenségüket“ megőrizni. A boldogtalan cigányasszonyok, akik már a természettől olyan gyanus megjelenéssel bírnak, hogy a legkedveltebb falusi rőndér által blindre elcsiphetők, elég oktalanosok voltak egy csomó ruhaneműt fizetség nélkül magukhoz váltani s tetőjébe még egy véletlenül ott ólalkodó hajdu kitért karjaiba futni. Persze, hogy nem kerülhették el a földi igazságszolgáltatás sújtó karjait és most az ügyesség börtönében siratják az elvesztett aranyzsábadágot. A többi kisebb-nagyobb tettesek azonban a Havranék Géza óráját eltávolító zsebmetsző-gyakornoktól kezdve a 600 forinttal megkönnyebbitett vidéki polgártárs „Ábris“ áig háborítatlanul vonultak tova zsákmányaikkal. Mint egy dilettáns detektívtől értesülünk, a fővárosi csirkefogószövetkezet kipróbált „erő“ a kebelükbe fölvetett újonczokkal legszívesebben látogatják a fejérvári vásárokat, a hol a legsikerültebb zsebmetszési tanfolyamokat rendezik. Hja, de hát azt mondják, kevés a rendőr és lehet, hogy igazuk is van. Csak az a furcsa, hogy a város-házi hivatalok előszobáiban akárhányszor fölös számmal is találhatók.

— **Kanyaró Alosuthon.** A nagyobb mérvben föllépett kanyaró járvány miatt tegnap a hatóság az összes alsóuthi iskolákat bezáratta.

— **Revolveres szerelmes.** Steiner Jenő polgárdi születésű szabólegény, ki jelenleg Eynygen lakik, már régebb idő óta gyöngéd viszonyt folytatott Steiner Gyula polgárdi lakos cselédjével Evérés Juliával, Steiner Rimsó, illetve Jenő egy gondolkodván, hogy a szerelme nem ismer távolsági akadályokat, ábrándos holdvilágos esténként át-átrándult a szomszédos Polgárdira, hogy Juliájával enyvelghessen. A leány gazdája azonban, ki az efféle romantizmusnak határozott ellensége, egy alkalommal neszét vévén az idillikus találkozásait, szabónk előtt mereven kijelentette, hogy ezental nem óhajja a ház körül látni. A kitiltott szerelmes nem követte Álám apánk példáját, hanem egy revolvert szerzett és tanuk előtt odanyilatkozott hogy a kö-zívű embert rostíva lyuggatja. Az álnok fiútanuk azonban siettek elárulni a sötét tervet, a minék az lett a következménye, ho gy a csendőrök a hevesvérű ifjút lefegyverezték sőt annak rendje és mólya szerint föl is jelen-tették a székesfejérvári törvényszéknel.

— **Vásár elhalasztás.** Dunr-Pentele községben a f. évi május 29 én elmaradt országos vásár e hó 27-én toz megtartatni.

— **Vigyázzunk a kutyákra.** A m. k. Kurjának ez év jun. havában hozott határozata szerint „mindenki, akár községi, akár pusztai lakos, köteles ebeire akként ügyelni, hogy azok nappali időben senkinek életét vagy testi épségét ne veszélyeztessék.“ Ugyanez alkalomból egy eb-tartó gazdát, a két alsóbírószáq enyhébb ítéletének megváltoztatásával, hasonló természetű vétségért 200 frt pénzbüntetésre ítélte.

— **Paripa bravour.** A világ összes sakk-játszóí Mariich Bélától, a jeles angol nyelv-buvártól Lisakerig olyan lógrátrát még sem nem láttak, sem nem produkáltak, mint a tegnapelőtti szentiváni vásáron. Piacak Krisztián bécsi lókupez 4 éves pej csikója. A derék állat nyugodtan ropogtatta a szénát a „Fehér ló“ istállójában, midőn az ablakon át valamely idegen kézre került pajtasát megpillantotta. Nosza nekirohant az ablaknak és egy merész ugrással az udvaron termett. De erőse meg-sínylette azt a példátlan bravourt, mert az ablaküveg orrát, szügyét és lábát rettenetesen összeméltette. A dologban az a legnevezetesebb, hogy a szóbanforgó ablak mindössze 76 cm. magas és 63 centiméter széles és így ha anyni szemtanuja nem lett volna, talán senki sem hinné el az esetet.

— **Tűzek a megyében.** Megint két tüzesetet jelentenek a megyéből, melyek mindgyike gondatlanságból keletkezett. Folesuth községben Tamassy Árpád birtozos udvarában egy ól gyulladt ki s mire a mezei munkával elfoglalt falubeliek odasiettek, már a szomszédos cseléd-lakás is lángban állott. Legett az onkvivél még 20 sertésből 8 drb benzorult südővel együtt. Az összes kár 1100 forint, mely csak részben fog megtérülni a biztosítás által. A tűz ugy keletkezett, hogy Drák József béres kis fia az ólat tisztogatva, ott egy darab papírozt talált, s azt a zsebében levő gyutával meggyújtotta. Mikor már a körméig égett, eldobta a papírt és attól gyulladt meg az ól. — Reich Pál mőbíri lakos, a napokban az udvarban levő félszer alatt pipájára gyújtót, a még égő gyufát pedig eldobta s attól csakhamar lángot fogott a deszkából összerótt száraz épület. Ember és víz szerencsére gyorsan kéznél volt s így a nagyobb szerencsétlenségnek sikerült elejét venni. — Mennyi ilyen intó példát olvasnak és hallanak nap-nap után, még sem okulnak belőle!

KÖZGAZDASÁG.

Megyénk és a méhészet.

Irta: Magó Károly.

(Folytatás.)

Most már ha összehasonlítjuk megyénk méhészetét más megye, különösen hazánk déli vidékeinek méhészetével, azt találjuk, hogy mig azon vidékeken a népnek nem megvetendő mellékjövédelmet hajt az okaszéri méhtenyésztés, addig nálunk a virágok kelyhében szárad el az a száz, meg száz métermészányi méz, melyet

egy kis élelmességgel és szakértelemmel jó pénzért értékesíthetne megyénk lakossága. Általános u. i. különösen földmivelő osztályunknál vagyis az ugynevezett kisgazdáinknál az a panasz, hogy eddigi megélhetési forrása: a föld nem menti meg őket a reájuk súlyos teherként nehezede gondoktól. Nem pedig azért, mivel ugyanannyi föld jövedelméből, a menyenyiből azelőtt: egy család élt, ma már, a földmivelő nép szaporodásával s az ennek következtében beállott föld szétadarabolás által, kevesebb-kevesebb jut egyeseknek, úgy, hogy nem ritka az az eset, hogy abból a birtokból, mely évtizedekkel ezelőtt egy családé volt, s ami annak meg is adta a megélhetést, ma már 3-4 családnak kellene megélnie — ami természetesen lehetetlenség. Így terjed azután a szegénység, így támad az irigység a jobbmóduak iránt s így lesz fogékonyvá a nép a szociálista tanok befogadására is. Holott, ha a „segit magadon, az Isten is megsegít“ elvét követné, mindezek helyett, nemcsak a megélhetést, hanem némi jólétet is biztosíthatna magának és családjának. S ezt az okszerű méhtenyésztés felkarolása és üzése által már jórészen elérheti. Ime erre egy példa.

1892. év. szeptember havában Budapestén országos méhészeti kiállítással kapcsolatban nemzetközi méhészkongresszust tartott, mely alkalommal én is, mint kiállító és a kongresszus tagja felutaztam a fő- és székvárosba. A vasuton egy polgárember vut itartásam, kitől — beszélgetés közben — megtudtam, hogy ő is a méhészeti kiállítás megtekintése végett utazik a fővárosba. Csakhamar élénk beszélgetés fejlődött ki közöttünk, melyből örömmel győződtem meg arról, hogy ez az egyszerű földmives ember teljesen jártas a méhek okszerű kezelésében. Kíváncsi voltam megtudni, hogy hogyan lett méhészzé s hogy milyen eredménnyel méhészkedik. Erre elmondta, hogy Zalamegyének egyik kis falujában lakik; egy kis háza, kertje méhessel és 2 holdnyi földje van csupán, és ő ebből a kis vagyonból tisztességesen megél; mert méhészete évenként 3-400 irtot jövedelmez. Van 60-80 méhtörzse. Mintegy 8 év előtt látta először egyik uradalmi gazdatisztnél a Dzierzon-féle rendszerű méhkaptárakat és azok kezelését. Szerzett 3 méhtörzset szalmakosokban s ezek szaporulatát már Dzierzon kaptárokban helyezte el. megszerzte a méhészeti kátét, olvasgatta s az

olvasottakat megismerlé a gyakorlatban is keresztül vinni. El-el járt oly méhészhez, a ki szivesen megmutogatta neki az okszerű kezelési módokat — s így pár év mulva teljesen elsajátította a méhekkel való sikeres bánásmódot. E mellett télen át saját maga készítette kaptárait, úgy, hogy ma 50 benépesített Dzierzon-féle kaptárban és 30 szalmaköpiiben van méhtörzse, melyeknek jövedelméből és napszám-keresetéből hat tagból álló családját tisztességesen eltartatja. Sőt az országos méhész-egyesületnek is tagja, járátja a méhészeti lapot s most is azért utazik a fővárosba, hogy a kiállításon és kongresszuson ismereteit gyarapítsa.

(Vége következik.)

* **Lótenyésztők figyelmébe.** A m. kir. állami méntelepek ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése a következő napokon fog megtartani, u. m.: Nyitra-Baján július hó 13-án, Paliban július hó 17-én, Deésen július hó 18-án, Sepsiszt. Györgyön július hó 20-án, Homoródon július hó 21-én, Nagy-Atádon július hó 26-án Nagy-Körösön július hó 27-én, Székesfejvárott július hó 28-án, Bábólnán július hó 29-én, Dorozsmán július hó 29-én, Baján július 31-én, Versecen augusztus hó 2-án, Debreczenben augusztus hó 3-án, Szathmár-Németiben augusztus hó 4-én, Békés-Csabán augusztus hó 4-én Turia-Remetén augusztus hó 7-én, Eperjesen augusztus hó 9-én, Rimaszombaton augusztus hó 14-én. Ezen alkalommal az érdeklődő tenyésztők és ügy barátok mint egyébkor, úgy most is szivesen láttatnak. A méntelepeknél a jelzett napokon kislejtezett tenyésztésre még használható ménnek mindjárt a helyszínén fog-nak eladatni.

* **Állatbetegségek a megyében.** Veszettség: Alcsuth 1 udvar, Duna-Adony 1 u., összesen 2 község 2 udvar. Takonykór és bőrtéreg: Sár-bogárd 1 udvar. Tenyészbenáság és hólyagos kiütés: Herczegfalva 5 u. Sertésorbáncz; Rác-Keresztur 1 u., Tabajd 11 u., Zámoly 12 udv., összesen 3 község 24 udvar. Sertésvész: Baracs 1 u., Csákberény 2 u., Csurgó 1 u., Czece 1 u., Felső-Alap 1 u., Herczegfalva 1 u., Kálóz 1 u., Magyar-Álmás 6., Moor 2 u., N.-Loók 1 udv., Rácalmás 1 u., Sáregres 4 u., Seréglyes 1 u., Söréd 1 u., Szt.-Agotha 1 u., Tács 1 u., összesen 16 község.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

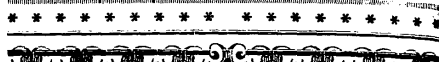
8 ló erejű

6 atmosféra nyomású

gőz-cséplő készlet

teljesen jó karban, 6 évig használva lóher cséplő készülékkel együtt jutányos áron eladó. Czím a kiadóhivatalban.

221. 1-1

Fiumei
Sorsjegyek
 huzása
e hó 30-án.
 Kaphatók minden banküzlet és dohánytözsdeben.
Ára 30 kr.

223. 3-1

Mint hogy üzletünk berendezését **augusztus hó elsejével** átalakítjuk, hogy áruraktárunkat kisebbsítsük, az összes raktáron levő árukat **gyári áron alul** bocsátjuk eladás alá, hogy az őszi idényre teljesen friss árukészlettel állhassunk t. vevőink rendelkezésére.

Rendkívüli olcsó árak

francia delaine remek mintázatban mtr á 38-45 kr.	mosó cretonok mtr á	14 kr.
dupla széles ruhá kelme, tiszta gyapju „ 28 kr.	jó mosó francia levantín . mtr á 20-22-25 kr.	
120 ctm. széles angol kelme „ 85-95 kr.	áttört batiszt mtr á	14 kr.
120 ctm. széles camgarn kelme „ 65-75 kr.	francia ajour batiszt . . . mtr á	35 kr.
140 ctm. széles fantasie kelmék „ 88-1.05 kr.	vászon zefir női ruhákra leg- alkalmasabb mtr á	22 kr.

!!SENSÁTIOS OLCSÓSÁG!!

Valódi chinai pongis ezelőtt 1 frt 40 kr., most 65-75 kr.

Ugy szövetekben, mint selymekben egyes különleges ruhák fél áron! — Saisonról visszamaradt confectió darabok minden áron! — Selyem, ruhakelme és mosó maradékok potom olcsó áron!

Fönti árak csapán **július hó 31-ig** maradván érvényben, saját érdekében kérjük a m. t. hölgyközönséget, hogy bevásárlásait mielőbb és minél nagyobb mennyiségben eszközölni kegyeskedjék, mert hasonló kedvező alkalom olcsó bevásárlásra ritkán kínálkozik.

Kitűnő tisztelettel

219. 5-2

SCHUBERT ÉS SCHLESINGER

Nyomatott Számner Imrénél, Székesfejvárott.